

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ





**Sahibi**  
Türkiye Diyanet Vakfı

**Yönetim**

İSAM, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi

İcadiye Bağlarbaşı caddesi 40 Üsküdar 34662 İstanbul  
Tel : (0 216) 474 08 50 Faks : (0 216) 474 08 74 Elektronik posta : isam@isam.org.tr

**Basım, Dağıtım ve Pazarlama**

Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi

Serhat Mah. Alinteri Bulvarı 1256. Sokak 11 Yenimahalle 06370 Ankara  
Tel : (0 312) 354 91 31 (pbx) Faks : (0 312) 354 91 32 Elektronik posta : tdvyayin@diyanetvakfi.org.tr

© Bütün yayın hakları  
Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.

Yazı ve fotoğraflar  
kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

ISBN 978-975-389-455-5 (33. cilt)



TÜRKİYE DİYANET VAKFI

**İSLÂM**  
ANSİKLOPEDİSİ



**CİLT 33**

NEŞİH - OSMANLILAR

Ankara 2018

(İlk basım / İstanbul 2007)



**Başkan**

Prof. Dr. M. Âkif AYDIN

**Yönetim Kurulu**

Prof. Dr. İbrahim Kâfi DÖNMEZ

Prof. Dr. İsmail E. ERÜNSAL

Doç. Dr. Ahmet ÖZEL

**Başkan Yardımcıları**

Doç. Dr. Ahmet ÖZEL

Doç. Dr. Cengiz KALLEK

**Genel Sekreter**

Dr. M. Kâmil YAŞAROĞLU

### **İnceleme Kurulu**

Prof. Dr. Bekir TOPALOĞLU (Başkan)  
Doç. Dr. Ahmet ÖZEL (Başkan Yardımcısı)  
Prof. Dr. Mustafa ÇAĞRICI  
Doç. Dr. Cengiz KALLEK  
Prof. Dr. Metin YURDAGÜR (Koordinatör)

### **Araştırmacılar Kurulu**

Doç. Dr. Cengiz KALLEK (Başkan)  
Prof. Dr. İsmail E. ERÜNSAL  
Prof. Dr. Hayreddin KARAMAN  
Doç. Dr. M. Sait ÖZERVARLI  
Doç. Dr. Recep ŞENTÜRK  
Dr. Salime Leyla GÜRKAN  
Dr. Eyyüp Said KAYA

### **Araştırmacılar**

Doç. Dr. Tahsin GÖRGÜN  
Doç. Dr. Talip KÜÇÜKCAN  
Doç. Dr. Şükrü ÖZEN  
Doç. Dr. Mustafa SİNANOĞLU  
Doç. Dr. İlyas ÜZÜM  
Dr. Casim AVCI  
Dr. Ertuğrul BOYNUKALIN  
Dr. Mehmet BOYNUKALIN  
Dr. Semih CEYHAN  
Dr. İbrahim KALIN  
Dr. Seyfi KENAN  
Dr. Vildan SERDAROĞLU  
Dr. Sedat ŞENSOY  
Dr. Cengiz ŞİŞMAN  
Dr. Nuri TINAZ  
Dr. Aydın TOPALOĞLU  
Dr. Ömer TÜRKER

**TEKNİK REDAKSİYON**  
Prof.Dr. Ahmet TOPALOĞLU

**Madde Tesbit ve İç Kontrol**  
Fuat GÜNEL  
Kasım KIRBIYIK

**İmlâ**  
Dr. İsa KAYAALP

**Teknik Kontrol**  
Prof. Dr. Hasan AKSOY  
Prof. Dr. A. Azmi BİLGİN

**Bibliyografya**  
İsmail ÖZBİLGİN  
Abdülkadir ŞENEL

**YAYIN MÜDÜRLÜĞÜ**  
Ahmet YILMAZ (Müdür)

**Sayfa Düzeni**  
Nedim GÜNEY

**Tashih**  
Hüseyin Hilmi KURTULMUŞ  
İnayet BEBEK  
Mehmet GÜNYÜZLÜ  
Osman SEVİM  
Nedret TOPÇU

**Resimleme**  
Enis KARAKAYA / M.A.  
Ahmet AKMAN  
Haluk KARGI / M.A.

**Çizim**  
Oğuz KALLEK

**İSAM Yayın-Tasarım**  
M. Emin ALBAYRAK  
Ender BOZTÜRK  
Sema DOĞAN

**SİPARİŞ ve TAKİP MÜDÜRLÜĞÜ**  
Sabahattin YENİCE (Müdür)  
Ş. Memduh GÜZELER  
Levent AKÇALAR  
Ahmet Ali TONYALI

**Dizgi**  
Mustafa DURSUN  
Süleyman ÖZEL  
Yılmaz SAMANCI

**BİLGİ İŞLEM**  
Ali Rıza SET  
Coşkun YILDIRIMTÜRK

**BASIM, DAĞITIM ve PAZARLAMA**  
TDV Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi  
Murat AYDEMİR (İşletme Müdür V.)  
M. Sait KARATAŞ (Ticaret ve Pazarlama Müdürü)  
Selim GENÇTÜRK (Medya Müdürü)  
Yalçın AKTAN (Basımevi Müdür V.)

**KÜTÜPHANE ve DOKÜMANTASYON**  
Prof.Dr. İsmail E. ERÜNSAL (Danışman)

**KÜTÜPHANE ve DOKÜMANTASYON MÜDÜRLÜĞÜ**  
Fatih ÇARDAKLI (Müdür)  
Recep YILMAZ (Müdür Yardımcısı)  
M. Birol ÜLKER (Müdür Yardımcısı)

**Teknik Hizmetler**  
Ali Yücel YÜRÜK  
Hüseyin KARAER  
Salih SANDAL  
Ali SAVRAN  
Çetin TÜYLÜ  
Mehmet YILMAZ

**Okuyucu Hizmetleri**  
Abdurrahman M. HACİİSMAİLOĞLU  
Suat ÇOBAN  
Mehmet EĞİLMEZ  
Eda YILMAZ

**Satın Alma**  
Cemil Cahit CAN  
Ekrem ARSLAN

**Sürelî Yayınlar ve Mübâdele**  
Selahattin ÖZTÜRK  
Ş. Bilal ÇAVUŞOĞLU  
Abdurrahman KAYA  
Fatma SABAH

**Dokümantasyon**  
Cemal TOKSOY

**Fotokopi**  
Şevki BAYKUŞ  
Serkan KURU  
S. Volkan KURU

**Arşiv**  
Kenan YILDIZ

**Cilt Atölyesi**  
Kasım KARŞIĞIL  
Hüseyin EKMEKÇİ

**MUHASEBE**  
Atalay ALPTEKİ (Müdür Yardımcısı)  
Mehmet ŞEVİK  
Metin ALTINOK  
Bilal SALMAN  
Sema TEKİN

**PERSONEL ve İDARİ İŞLER MÜDÜRLÜĞÜ**  
Yakup KAHRAMAN (Müdür)  
Halit ÖZÇELİK (Müdür Yardımcısı)  
Zuhâl AĞILKAYA  
İbrahim AKMANOĞLU  
Musa AKOL  
Bayram GÜNEŞ  
Mustafa KALAYCI

# İLİM KURULLARI ÜYELERİ

Prof.Dr. Hasan AKSOY (Türk Dili ve Edebiyatı)	Y.Doç.Dr. Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU (İslâm Sanatları / Mimari)	Enis KARAKAYA (M.A.) (İslâm Sanatları / Mimari)	Dr. Vildan SERDAROĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. Ömer Faruk AKÜN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Y.Doç.Dr. Kürşat DEMİRCİ (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. Hayreddin KARAMAN (Fıkıh)	Prof.Dr. Muhittin SERİN (İslâm Sanatları / Hat)
Prof.Dr. Ali AKYILDIZ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. İbrahim Kâfi DÖNMEZ (Fıkıh)	Doç.Dr. Ahmet KAVAS (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. Mustafa SİNANOĞLU (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Nurettin ALBAYRAK (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. İsmail DURMUŞ (Arap Dili ve Edebiyatı)	Dr. Eyyüp Said KAYA (Fıkıh)	Abdülkadir ŞENEL (Hadis)
Dr. Tayyar ALTIKULAÇ (Tefsir)	Dr. Mehmet EFENDİOĞLU (Hadis)	Prof.Dr. Mahmut KAYA (İlimler Tarihi, İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Sedat ŞENSOY (Arap Dili ve Edebiyatı)
Doç.Dr. Mustafa ALTUNDAĞ (Tefsir)	Prof.Dr. Feridun EMECEN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. İsa KAYAALP (Türk Dili ve Edebiyatı)	Doç.Dr. Recep ŞENTÜRK (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Doç. Dr. Muhammed ARUÇI (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Sargon ERDEM (İslâm Sanatları / Müteferrik)	Dr. Seyfi KENAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Cengiz ŞİŞMAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)
Prof.Dr. Fahrettin ATAR (Fıkıh)	Prof.Dr. Mehmet ERKAL (Fıkıh)	Kasım KIRBIYIK (İlimler Tarihi)	Dr. Nuri TINAZ (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Dr. Casim AVCI (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Y.Doç.Dr. Muhammed EROĞLU (Tefsir)	Prof.Dr. Ali KÖSE (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Dr. Cengiz TOMAR (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)
Doç.Dr. Bilal AYBAKAN (Fıkıh)	Prof.Dr. İsmail E. ERÜNSAL (Türk Dili ve Edebiyatı)	Rıza KURTULUŞ (Fars Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Ahmet TOPALOĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. M. Âkif AYDIN (Fıkıh)	Prof.Dr. Semavi EYİCE (İslâm Sanatları / Mimari)	Prof.Dr. Günay KUT (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Aydın TOPALOĞLU (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Prof.Dr. Halis AYHAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. Mustafa FAYDA (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof. Dr. İlhan KUTLUER (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Prof.Dr. Bekir TOPALOĞLU (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Beşir AYVAZOĞLU (Türk Dili ve Edebiyatı)	Doç.Dr. İhsan FAZLIOĞLU (İlimler Tarihi)	Prof.Dr. Cevdet KÜÇÜK (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. Tevfik Rüştü TOPUZOĞLU (Arap Dili ve Edebiyatı)
Dr. Nihat AZAMAT (Tasavvuf)	Dr. Hilal GÖRGÜN (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Y.Doç.Dr. Mustafa Sabri KÜÇÜKAŞCI (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Metin TUNCEL (İslâm Ülkeleri Coğrafyası)
Prof.Dr. Ali BARDAKOĞLU (Fıkıh)	Doç.Dr. Tahsin GÖRGÜN (Fıkıh, İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Doç.Dr. Talip KÜÇÜKCAN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Y.Doç.Dr. Zülfikar TÜCCAR (Arap Dili ve Edebiyatı)
Prof.Dr. Kemal BEYDİLLİ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Şinasi GÜNDÜZ (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. M. Orhan OKAY (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Ömer TÜRKER (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)
Doç.Dr. Mustafa L. BİLGE (İslâm Ülkeleri Coğrafyası)	Fuat GÜNEL (Dinler Tarihi)	Doç.Dr. Reşat ÖNGÖREN (Tasavvuf)	Y.Doç.Dr. İsmail TÜRKÖĞLU (Türk Tarihi ve Medeniyeti)
Prof.Dr. A. Azmi BİLGİN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Dr. Salime Leyla GÜRKAN (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. Mustafa ÖZ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Prof.Dr. Abdullah UÇMAN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Doç.Dr. Abdülhamit BİRİŞİK (Tefsir)	Prof.Dr. Yusuf HALAÇOĞLU (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Abdülkerim ÖZAYDIN (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Süleyman ULUDAĞ (Tasavvuf)
Prof.Dr. İdris BOSTAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Ömer Faruk HARMAN (Dinler Tarihi)	Prof.Dr. Abdülkadir ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mustafa UZUN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Dr. Ertuğrul BOYNUKALIN (Fıkıh)	Doç.Dr. İbrahim HATİBOĞLU (Hadis)	Prof.Dr. Azmi ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti, İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Doç.Dr. İlyas ÜZÜM (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Dr. Mehmet BOYNUKALIN (Fıkıh)	Prof.Dr. Ekmeleddin İHSANOĞLU (İlimler Tarihi)	Y.Doç.Dr. Nuri ÖZCAN (İslâm Sanatları / Mûsiki)	Dr. M. Kâmil YAŞAROĞLU (Fıkıh)
Prof.Dr. Nebi BOZKURT (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Mehmet İPŞİRLİ (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Doç. Dr. Tahsin ÖZCAN (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Prof.Dr. Yusuf Şevki YAVUZ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Prof.Dr. Ş. Tufan BUZPINAR (Türk Tarihi ve Medeniyeti)	Dr. Âlim KAHRAMAN (Türk Dili ve Edebiyatı)	Doç.Dr. Ahmet ÖZEL (Fıkıh)	Prof. Dr. Muhammet YELTEN (Türk Dili ve Edebiyatı)
Dr. Semih CEYHAN (Tasavvuf)	Dr. İbrahim KALIN (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Doç.Dr. Şükrü ÖZEN (Fıkıh)	Prof.Dr. M. Saim YEPREM (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
Prof.Dr. Mustafa ÇAĞRICI (İslâm Düşüncesi ve Ahlâk)	Doç.Dr. Cengiz KALLEK (Fıkıh)	Doç.Dr. M. Sait ÖZERVARLI (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Prof.Dr. İsmail YİĞİT (İslâm Tarihi ve Medeniyeti)
Prof.Dr. İlyas ÇELEBİ (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)	Prof.Dr. M. Yaşar KANDEMİR (Hadis)	Prof.Dr. İskender PALA (Türk Dili ve Edebiyatı)	Prof.Dr. Metin YURDAĞÜR (Kelâm ve Mezhepler Tarihi)
	Prof.Dr. Mustafa KARA (Tasavvuf)	Dr. Mehmet Ali SARI (Tefsir)	Prof.Dr. Ahmet YÜCEL (Hadis)